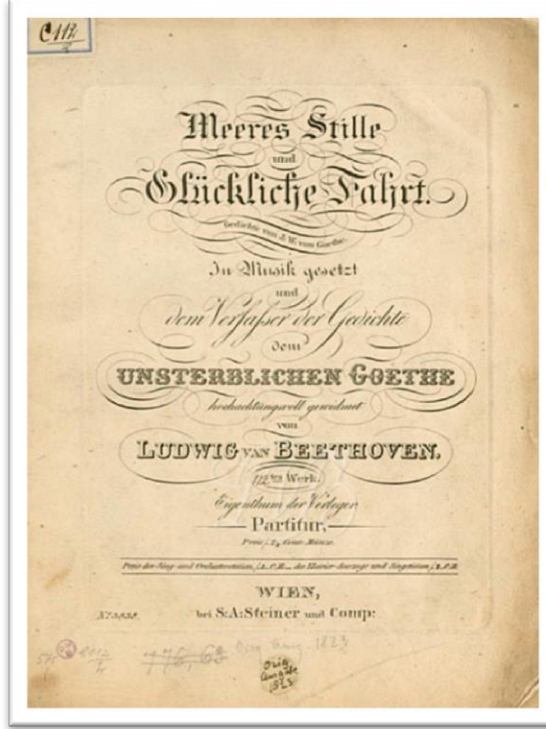

Denizin Sessizliği ve Mutlu Yolculuk
Kantat "Meersstille und Glöckliche Fahrt", Op.112

* Adagio-Allegro con biro * Adagio, ma non tanto e cantabile * Scherzo. Allegro * Presto

1811 yılında ünlü şair Goethe ile tanışan Beethoven, üç yıl sonra, 1814 sonunda başladığı ve 1815 yazında tamamladığı eserini onun "Denizin Sessizliği ve Mutlu Yolculuk" adlı şiir dizisini dört sesli koro ve orkestra için besteledi. Eserin ilk yorumu da 25 Aralık 1815'te Viyana'da Redoutensaal'de gerçekleşti. Ancak baskı için çalışmalar 1821 kışında başladı.

"Ekselansları Müşavir Beyefendi von Goethe" ye yazdığı mektupta Beethoven eserini ona ithaf ettiğini ve kantatını, hiçbir şekilde onun adını kullanarak tanışmayı düşünmediğini açıklar. 1822 Şubat'ında yayınlanan kantatın başında şu cümle vardır: "Şiirlerin yaratıcısı, ölümsüz Goethe'ye, Ludwig van Beethoven'in en derin saygılarıyla ithaf edilmiştir." Goethe'nin günlüğünde ise 21 Mayıs 1822

günü "Beethoven'in partiyonu alındı" cümlesi yazılıdır. Beethoven bu notalarla herhangi bir ek yazı göndermemiş, ancak 8 Şubat 1823 tarihli mektubuyla, Goethe'den Missa Solemnis için aracılık yapmasını rica etmiştir. Beethoven, Weimar Büyük Kontu Carl August'un Missa Solemnis'i ısmarlaması konusunda yardımını, bu Op. 112 Kantat'ı kendisine ithaf ettiği için istemediğini belirtir; ancak büyük şaire gençliğinden beri duyduğu, sözle anlatılamayacak hayranlık nedeniyle onun bu iki kontrast şiirinin müzikle anlatıma çok uygun düşeceği için seslendirdiğini yazar. Ve "Armonilerimin sizinkilere uyup uymadığını öğrenmek beni çok mutlu edecektir" diye ekler. Ancak, Schindler'in belirttiğine göre, Ekselansları Goethe bu mektuba hiçbir zaman yanıt vermemiştir. O günlerde bir kalp

rahatsızlığı geçiren şair dört hafta sonra iyileşmiş, Weimar kontluğu da bu arada unutulmuştur.

“Denizin Sessizliği ve Mutlu Yolculuk” sevimli ve küçük bir eserdir. Fakat Beethoven’in ustaca yazılmış eserleri arasında yer alır. Kadansların modası geçmiş olsa bile, seslerin büyük bir hayalgücüyle kullanılması ve girişte insanı adeta hipnotize eden uzun pianissimo pasaj bu etkiyi azaltır. 4/4’lük ölçüde ve Re Majör tondaki Denizin Sessizliği, seslerin çok belirgin şekildeki (poco sostenuto) yorumuyla başlar. Beethoven girişte, cam gibi dümdüz okyanusu gözler önüne sermekte, geniş bir fortissimo akoru oluşturan dört sesle (soprano, alto, tenor, bas) sakinleşen korkunçluğu duyurmaktadır. Bu akorlar “Uçsuz bucaksız uzaklıkta” diye başlayan sözlerin sonsuz ufku anlatımını güçlendirir. Bestecinin eserde sözleri müzikle renklendirmesi hemen her yerde hissedilir. 74 mezür süren ilk bölüm sessizliği tanımlayan pianissimo akorla sona erer.

Denizin Sessizliği

Derin sessizlik suya egemen,
Ürpertisiz yatıyor deniz,
Ve endişeli bakıyor denizci
Etrafı çevreleyen dümdüz yüzeye.
Hiçbir taraftan esmiyor!

Ürkütücü ölüm sessizliği
Uçsuz bucaksız uzaklıkta
Hiçbir dalga kıpırdamıyor.

Mutlu Yolculuk ise 6/8’lik ölçüde, canlı ve hızlı (Allegro vivace) tempoda 74. mezürde başlar. İlk bölümde 12 mezür süren canlı bir orkestra girişiyle bağlanır. “Uğulduyor rüzgarlar” sözlerinin koronun bütününe değil de önce ikişer parti tarafından söylenmesi adeta rüzgarların hışırtısını duyurur. Eolus ise fortissimo akorlarla vurgulanarak etki güçlendirilir.

Mutlu Yolculuk

Sis dağılıyor,
Gökyüzü parlamakta,
Ve çözüyor Rüzgar Tanrısı Eolus
Korkutucu zinciri.
Uğulduyor rüzgarlar,
Denizci fırlıyor.
Çabuk ol! Çabuk ol!
Dalga parçalanıyor,
Uzaklık yaklaşmakta;
Karayı görmek üzereyim.

L. v. Beethoven Meeresstille und glückliche Fahrt op. 112
<http://www.youtube.com/watch?v=uXyE74VMf6g>

Beethoven "Meeresstille und glückliche Fahrt"
<http://www.youtube.com/watch?v=D3mqUcx0VX0>

"Meeresstille und glückliche Fahrt" ("Mar calmo y próspero viaje"), Op. 112.
Ludwig van Beethoven
http://www.youtube.com/watch?v=fPp8_txA-JI

Kazım ÇAPACI